

ת"פ 51251/08/21 - מדינת ישראל נגד בן יעקב אליהו חג'ג' - עניינו הסתיים, שני אליהו חג'ג'

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 51251-08-21 מדינת ישראל נ' אליהו חג'ג' (עציר) ואח'

בפני כבוד השופט אלכס אחר

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ מתמחה הגב' שי לי פדידה

נגד

הנאשמים

1. בן יעקב אליהו חג'ג' - עניינו הסתיים

2. שני אליהו חג'ג'

ע"י ב"כ עו"ד שלום בן שבת

גזר דין - נאשמת 2 בלבד

מבוא

הנאשמת הורשעה בהתאם להודאתה בכתב אישום מתוקן על פיו **סייעה בגידול וייצור סמים** - עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973+סעיף 31 לחוק העונשין התשל"ז-1977, **סייעה בהחזקת כלים להכנת סם לא לצריכה עצמית** - עבירה לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973+סעיף 31 לחוק העונשין ו**סייעה לנטילת חשמל שלא כדין** - עבירה לפי סעיף 400+סעיף 31 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, החל מתאריך 15.06.21 שכרו הנאשמת ובעלה (נאשם 1 שעניינו כבר נדון), בית בחדרה הכולל 2 קומות לצורך הקמת מעבדה לגידול שתילי סם מסוכן מסוג קנבוס. בתאריך 09.08.21 נמצאו במעבדה 156 שתילים בתוך אדניות במשקל כולל של 18.5 ק"ג נטו שלא לצריכה עצמית. עוד נמצאו כלים המשמשים להכנת סמים שלא לצריכה עצמית כמפורט בכתב האישום המתוקן.

בנסיבות אלה הנאשמת סייעה לנטילת חשמל במזיד ושלא כדין לאחר שבוצע חיבור ישיר ולא חוקי לנתיכי חברת החשמל באמצעות חיבור של כבל פיראטי עוקף מונה בשווי של 7,455 ש"ח.

יצוין שהנאשמת שהתה במעצר מאחורי סורג ובריה מתאריך 09.08.21 ועד לתאריך 31.08.21 ומתאריך זה ועד לתאריך 19.10.21 נעצרה בפיקוח אלקטרוני. מחודש אוקטובר ועד לתאריך 14.12.21 שוחררה הנאשמת בתנאי מעצר בית מלא כאשר ממנו ועד לתאריך 11.04.22, הוגבלה למעצר בית לילי.

עמוד 1

בדין אשר התקיים לפני, בתאריך 19.10.21, הודתה הנאשמת במיוחס לה בכתב האישום המתוקן ולבקשת בא כוחה, הופנתה הנאשמת אל שירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינה.

תסקירי שירות המבחן

בתאריך 21.02.22 הוגש תסקיר מטעם שירות המבחן. מהתסקיר עולה כי הנאשמת, בת 39, נשואה בשנית ואם לקטינה מנישואיה הראשונים.

שירות המבחן התרשם שעל אף התמודדותיה הרבות של הנאשמת, הרי שזו עשתה מאמצים לניהול אורח חיים תקין, שמרה על יציבות תעסוקתית ומביעה רצון להמשיך ניהול אורח חיים יציב. לצד זאת, שירות המבחן התרשם שהנאשמת מחזיקה בעמדות מקלות בתחום הסמים שאפשרו ניהול קשרים שוליים.

הנאשמת ביטאה חרטה על מעורבותה בביצוע העבירות כאשר לדבריה, לא ידעה מה בעלה גידל בחדר מאחר והיא עבדה שעות ארוכות בעוד שהוא נעל את החדר ומנע ממנה כניסה אליו. הנאשמת הביעה חרטה על שיתוף הפעולה עם התנהלותו והסתרתו של בעלה בתיק זה כאשר על אף שהתעורר חשדה, לא ייחסה חשיבות למתרחש.

שירות המבחן הציע לנאשמת לקחת חלק בטיפול קבוצתי וזו נעתרה והחלה להשתתף.

שירות המבחן שקל האם להמליץ על ענישה בעבודות שירות או בשילובה בהליך טיפולי והגיע למסקנה שמאחר שהנאשמת נעדרת דפוסים עברייניים מושרשים ומשתפת פעולה עם שירות המבחן, הרי שתוכל להיתרם מטיפול בשירות המבחן תחת צו מבחן. לצד זה, גם צו של"צ משמעותי שיוטל יהא בו כדי להקטין את הסיכון להישנות העבירות. שירות המבחן העריך שעבודות שירות יובליו לרגרסיה במצבה של הנאשמת ויפגעו בהליך שיקומה.

בתסקיר משלים מתאריך 13.04.22 חזר שירות המבחן על המלצתו להטלת צו מבחן וצו של"צ תוך שציין שהנאשמת שולבה בקבוצה לנשים עוברות חוק, שיתפה פעולה באופן מלא והראתה מוטיבציה ונכונות להתמיד באופן שיפחית את הסיכון להישנות מעורבות פלילית.

טיעונים וראיות הצדדים לעונש

המאשימה הגישה תמונות ממקום הגידול, תמונות של השתילים וכן תמונות של יתר חלקי הדירה (ת/3).

המאשימה הפנתה לעובדות כתב האישום וכן לפגיעה בערכים המוגנים של בריאות הציבור כאשר בתי המשפט עמדו על כך שיש לנהוג בחומרה עם מבצעי העבירות על מנת למגר אותן ולמנוע את הפצת הסמים בחברה.

המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה בין 9-18 חודשי מאסר בפועל והפנתה לפסיקה שלא עסקה בעבירות סיוע.

אשר לנסיבותיה של הנאשמת, לחובתה הרשעה קודמת שהתיישנה שאין עניינה סמים. המאשימה ביקשה שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן הן מאחר שכשמה כך היא - המלצה בלבד והן מאחר שלעמדת המאשימה, לא הוכח הליך טיפולי או שיקומי של הנאשמת. בהתאם לכך, ביקשה לגזור על הנאשמת עונש ברף התחתון של המתחם שלא יפחת מ-9 חודשי מאסר בפועל, ענישה צופה פני עתיד וקנס.

ב"כ הנאשמת פתח טיעוניו בעובדה שעל המבצע העיקרי - נאשם 1 - נגזרו 12 חודשי מאסר בפועל ולכן, לכל היותר, אין לגזור על הנאשמת שהורשעה בסיוע בלבד, מעל ל-6 חודשי מאסר בפועל.

עוד טען שהנאשמת הודתה בכתב האישום המתוקן בהזדמנות הראשונה, לקחה אחריות וחסכה בזמן שיפוטי, כך גם שירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית לאור נסיבותיה האישיות ולאור הירתמותה להליך טיפולי אשר מפחית את הסיכון כאשר ממילא שירות המבחן התרשם שהנאשמת נעדרת דפוסים עברייניים.

ב"כ הנאשמת הפנה להתלבטות שירות המבחן בהמלצתו ולהכרעת שירות המבחן שעבודות שירות יכולות לפגוע בהליך שיקומה של הנאשמת.

בית המשפט הופנה לפסיקה שקבעה מתחם ענישה המתחיל מ-8 חודשי עבודות שירות למבצע העיקרי ולכן, לפי סעיף 32 לחוק העונשין, יש לקבוע מתחם ענישה שיחל מ-4 חודשי עבודות שירות.

סופו של דבר, בשקלול עברה של הנאשמת, הודאתה בכתב האישום המתוקן והתקופות בהן הייתה נותנה במעצר, ביקש בא כוח הנאשמת לאמץ את המלצות שירות המבחן.

בסופם של הטיעונים לעונש, מצאתי לנכון להפנות את הנאשמת לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות אשר יבחן את התאמת הנאשמת לביצוע עבודות שירות וזאת מבלי שהדבר ילמד על העונש שייגזר. חוות דעת חיובית הוגשה בתאריך 25.04.22 בה נקבע כי הנאשמת נמצאה כשירה לביצוע עבודות שירות בעמותה למען הקשיש בחדרה.

דין והכרעה

תיקון 113 לחוק העונשין, עיגן את הבניית שיקול הדעת השיפוטי והעניק מעמד בכורה לעיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לתיקון לחוק, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירות שביצע הנאשם. לשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

לכשייקבע מתחם הענישה, יקבע בית המשפט את העונש המתאים, בתוך המתחם, אשר יוטל על הנאשם וזאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40א' לחוק.

בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי סעיפים 40ד' ו-40ה' לחוק.

קביעת מתחם העונש ההולם

עבירות הסמים פוגעות בשלומם ובריאותם של הציבור. גידול סם בכמויות גדולות והחזקה שלא לצריכה עצמית תורמות

להפצת הסם. בנוסף לשימוש בסם עצמו, ההתמכרות לסמים והצורך במימוןם יוצרת מעגלים רחבים של פשיעה בתחום הרכוש ובתחומים נוספים. בתי המשפט עמדו על הצורך בענישה משמעותית בעבירות אלו, המביאה בחשבון בין היתר את כמות הסם ואת חלקו של הנאשם בביצוע העבירות (רע"פ 7906/19 אדרי נ' מדינת ישראל (03.12.19)).

בע"פ 4387/20 מדינת ישראל נ' דרור (8.2.2021) נכתב:

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן של עבירות הסמים והדגיש כי יש צורך בהטלת ענישה ממשית אשר תרתיע עבריינים פוטנציאליים מביצוען. זאת, בין היתר במטרה למגר את מעבדות הסמים הפועלות במדינה, המתפשטות כאש בשדה קוצים. רמת ענישה זו, כפי שמשתקפת במדיניות הענישה הנוהגת, אף יש בה כדי להביע מסר חד וברור כי ניסיונות להקמת מיזמים מן הסוג כבמקרה דנן, אינן בעלות תוחלת כלכלית".

עוד הודגש בפסיקה כי אף שרשויות האכיפה מציגות מדיניות אכיפה מקלה יותר לגבי שימוש בקנבוס - השימוש בקנבוס אסור ויש להמשיך להילחם בתופעות של גידול והפצה של סם זה:

"לטעמי זה אינו סם קל אלא סם פחות חמור. ממילא, אין זו המסגרת לבחון את מדיניות רשויות האכיפה. מתוך הנחה שהיא ראויה, הרי שהיא נועדה בעיקר למשתמשים בסם זה לשימוש עצמי, ולא בתדירות גבוהה... מדיניות החדשה זו לא נועדה לעודד הספקה או ייצור של סם, ואין בה לגורע מהתכלית החברתית של מלחמה נגד התופעות אלו. עולה כי מדיניות הענישה למשתמש העצמי בסם מסוג קנבוס פעם ראשונה לחוד, ומדיניות הענישה למפיץ, לסוחר ולמגדל, ולמסייע להם - לחוד" (ע"פ 5807/17 דרחי נ' מדינת ישראל (18.6.2018))

ובעפ"ג (מרכז) 72782-12-18 אדרי נ' מדינת ישראל (29.10.19) נאמר:

"אין צורך להכביר מילים אודות החומרה היתרה הטמונה בעבירות מהסוג שביצעו המערערים. תופעת המעבדות לגידול סמים הפכה ל"מכת מדינה" ושומה על בתי המשפט לתת כתף למלחמה בתופעה זו נוכח פוטנציאל הנזק הרב הגלום בה.

ראו בהקשר זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (22.6.2010):

"על חומרתה המופלגת של עבירת החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית אין צורך להכביר מילים, ולא כל שכן כך הוא כאשר מדובר בכמות כה גדולה של סמים מסוג זה. הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכל, לשרת את מטרת הגמול לעבריין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים, תהא אשר תהא הפונקציה אותה הוא ממלא בשרשרת זו של העברת הסם מיד ליד. מזה זמן רב, מדגישים בתי המשפט בפסיקתם את חשיבות הערך הענישתי בעבירות סמים כאחד הכלים החשובים בפעילות לביעורו של נגע הסמים. ההחמרה בענישה בגין עבירות סמים משרתת את מטרות הגמול וההרתעה, שהן היעדים העיקריים של הענישה בתחום הסמים".

על חומרת נסיבות הקמת "המעבדות", עמד בית המשפט המחוזי בעפ"ג 55495-03-18 מדינת ישראל נ'

כהן (27.05.18). במסגרת פסק הדין הוחמר עונשו של המשיב תוך שבית המשפט שם דגש על גודלן העצום של "המעבדות" והציוד שהיה בהן, משך התקופה בה הן פעלו ולרווח הכלכלי שהיה צפוי מהן.

סקירת מדיניות הענישה הנוהגת בתיקי "משתלות סמים" מלמדת על טווח ענישה רחב התלוי לרוב בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, זאת בהתחשב בכמות השתילים במשתלה, כמות הסם שנתפסה, סוג הסם, משך פעולתה וכן מידת מעורבותו של הנאשם בגידול או עבירות קשורות נוספות בהן הואשם.

בענייננו הורשעה הנאשמת בעבירות סיוע בלבד כאשר מהות הסיוע לא פורטה ואיננה ידועה. לא ניתן לומר שהמעבדה שנמצאה הייתה גדולה במיוחד כאשר התפרסה על פני שלושה חדרים לא גדולים בתוך בית, או שפעלה לאורך זמן רב באופן שיטתי.

עם זאת, המעבדה הוקמה בבית אותו שכרה הנאשמת והתגוררה בו יחד הנאשם האחר כך שלא ניתן להמעיט מחלקה בסיוע לעבירה ולא ניתן לקבל את הסבריה כיצד לא ידעה על קיומה כאשר יש לזכור שבתוך המעבדה נתפסו 156 שתילים במשקל 18.5 ק"ג.

עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנו הצדדים ואולם, המאשימה לא הגישה פסקי דין המתאימים בנסיבותיהם לעבירות בהן הורשעה הנאשמת. באשר לפסיקה הנוהגת:

בע"פ 4285/17 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (11.06.18) התקבל (בהסכמה) הערעור על חומרת העונש ונקבע כי המערערת תרצה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות בגין הרשעתה בעבירה של **גידול 100 ק"ג קנבוס** יחד עם אחר וזאת, חלף 12 חודשי מאסר שהושתו עליה בבית המשפט המחוזי, תוך חריגה מטעמי שיקום ממתחם העונש ההולם שעמד על 24-48 חודשים.

בת"פ (חי') 65264-01-21 **מדינת ישראל נ' חן** (05.01.21) נגזרו על בני זוג שהורשעו בגידול כ-70 ק"ג קנבוס, 6 חודשי מאסר (על הגבר) ו-9 חודשי מאסר (על האישה) שניהם בעבודות שירות.

בעפ"ג (מרכז) 22919-03-18 **מדינת ישראל נ' חכים** (29.5.2018), נדחו ערעורים הדדיים שהגישו המדינה והמשיב, על עונש בן 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, שהושת על המשיב בגין הרשעתו **בגידול של 33 ק"ג קנבוס**, לאחר חריגה לקולה משיקולי שיקום ממתחם העונש ההולם.

ביחס לעבירת הסיוע לגידול סם, במקרים שבהם לא הייתה מעורבות בגידול הסם ממש או במקרים שבהם הסיוע ניתן באופן חד פעמי או בפעמים ספורות - הושתה ענישה מופחתת, גם כשכמות הסם הייתה גדולה.

כך למשל בע"פ 7243/17 **כץ נ' מדינת ישראל** (19.03.19) התקבל ערעור על חומרת העונש בן 12 חודשי מאסר בפועל ונקבע כי המערער ירצה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם, וזאת בגין **סיוע לגידול 137 ק"ג קנבוס**, שהתבטא בכך שהמערער שכר את המקום ואילו נאשם אחר גידל את הסם בידעתו.

עוד ר' ת"פ (מח' חי') 12469-10-16 **מדינת ישראל נ' שאויש** (10.07.17), ת"פ (מח' י-ם) 64166-09-19 **מדינת ישראל נ' עבוד** (19.01.21), ת"פ (מח' מרכז) 2679-03-18 **מדינת ישראל נ' בכור** (13.06.19).

בנוסף, העבירות בהן הורשעה הנאשמת הן עבירות סיוע, אולם לצד הכלל הקבוע בסעיף 32 לחוק העונשין לפיו העונש על עבירת סיוע יהא מחצית מהעונש הקבוע בחיקוק בגין ביצוע העבירה העיקרית, הבהירו בתי המשפט לא פעם כי אין להקפיד על קיומו של יחס זה באורח דווקני וכי בהחלט תיתכנה סטיות ממנו בשים לב לנסיבותיו של המקרה הספציפי (ע"פ 1438/14 בראזי נ' מדינת ישראל (26.03.14), ע"פ 4463/12 ארנבורג נ' מדינת ישראל (13.9.2012)).

על כן ולאור כל האמור לעיל, בהתחשב בשיקולים האמורים ובנסיבות המקרה דנא, אני קובע כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירות בהן הורשעה הנאשמת, הינו ממספר חודשי מאסר בפועל בודדים, לביצוע בעבודות שירות, ועד 10 חודשי מאסר בפועל (ת"פ (מחוזי ת"א) 1698-01-20 מדינת ישראל נ' רותם (11.07.21)) לצד ענישה נלווית.

גזירת עונשה של הנאשמת בתוך מתחם העונש ההולם

על שיקולי ענישה, עמד בהרחבה כב' בית המשפט העליון בע"פ 11699/05 סרפו נ' מ"י (23/6/08):

"מלאכת גזירת הדין קשה ומורכבת היא. היא מצריכה עריכת איזון עדין ורגיש בין שיקולי הענישה השונים, ובין נתוניו של הנאשם הקונקרטי והנסיבות שבהן נעברה העבירה, לבין שיקולי מדיניות מגוונים והצורך בהתוויית מדיניות עונשית ברורה שיש בה כדי לקדם ערכים חברתיים. מטבע הדברים, זהו אינו מדע מדויק, שהרי אין מקרה אחד זהה למשנהו, אין נאשם דומה לחברו וגם אם ניתן לעיתים להצביע על דמיון או קרבת-מה בין נסיבותיו של מקרה פלוני למקרה אלמוני, הרי שתמיד ימצא ייחוד ושוני בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה ובאופן שבו ראוי ליישם את השיקולים השונים על עניינו של אותו נאשם העומד בפני בית המשפט. בסופו של יום, וזאת אין לשכוח, גזירת העונש נעשית למידותיו של הנאשם הספציפי. עמד על הדברים בבהירות רבה, כדרכו, השופט (כתוארו אז) א' ברק בפרשה קודמת:

"ביסוד הענישה אינו עומד שיקול אחד ויחיד, אלא מכלול של שיקולים. במלאכת הענישה בכל מקרה ומקרה חייב השופט למצוא את המשקל הראוי שיש להעניק לכל אחד מהשיקולים הנזכרים, תוך שהוא מודע לכך כי לעיתים קרובות שיקול אחד בא על חשבון של שיקול אחר. מכאן, שהעונש אשר מוטל בסופו של דבר על הנאשם, אינו אלא תוצאה "משוקללת" - אם תרצה פשרה - של השיקולים השונים שיש להביאם בחשבון. מלאכת "שקלול" זו אינה מלאכה מדעית, אך היא אף אינה מלאכה שרירותית. היא ענין שבשיקול דעת, הנעשה על הרקע הכללי והאינדיבידואלי, במסגרת המדיניות העונשית הכללית כפי שהיא מתבצעת על-ידי בתי-המשפט" (ע"פ 212/79 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(2) 421, 434 (1979)....".

בענייננו, כפי שעלה מתסקירי שירות המבחן, הנאשמת חוותה נסיבות אישיות ומשפחתיות מורכבות והיא אם לקטינה, אשר תיפגע גם היא מעונש מאסר שיוטל על הנאשמת.

לחובת הנאשמת הרשעה אחת שהתיישנה שלא בעבירות סמים כך שאין לומר שלחובתה עבר פלילי, למצער לא כזה המחייב ענישתה של הנאשמת במאסר בפועל, וודאי שלא לתקופה לה טוענת המאשימה.

נוסף על כך, לקחתי בחשבון את תסקירי שירות המבחן, המתאר הירתמות של הנאשמת להליך השיקום ומאמציה לחזור למוטב. בין היתר, הנאשמת נוטלת חלק פעיל בטיפול הקבוצתי ועובדת במקום עבודה מסודר. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת נתרמת מהטיפול ומפיקה ממנו תועלת ויש בו כדי להפחית את הסיכון הנשקף.

למרות שבתחילה התרשם שירות המבחן שהנאשמת מחזיקה בעמדות מקלות בתחום הסמים, הרי ששירות המבחן התרשם שהנאשמת נעדרת דפוסים עברייניים מושרשים ושב על המלצתו להטלת צו מבחן וצו של"צ תוך שציין שהנאשמת שולבה בקבוצה לנשים עוברות חוק, שיתפה פעולה באופן מלא והראתה מוטיבציה ונכונות להתמיד בטיפול. מובן כי בנסיבות אלה, בהן הנאשמת מעולם לא נשאה בעונשי מאסר בפועל או בעבודות שירות, עסקינן בנאשמת אשר טענה טעות חמורה אך אין היא בעלת דפוס עברייני ואינני סבור שיש מקום להטיל עליה עונש מאסר מאחורי סורג ובריאח בו תיחשף לסביבה עבריינית.

בעת קביעת העונש המתאים, בתוך מתחם הענישה יש לקחת בחשבון ולבדוק האם במקרה הקונקרטי הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח, גם אם מדובר בתקופה קצרה, יהיה בה כדי לקבוע שהנזק עולה על התועלת, בייחוד כאשר עסקינן בנאשמים נעדרים דפוס עברייני מובהק. דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים ("ועדת דורנר"), התייחס לעניין זה ומסקנתו מצדיקה בחינה מחודשת של שיקולי הענישה.

כמו כן, יש לתת משקל להודאתה של הנאשמת בכתב האישום המתוקן בהזדמנות הראשונה ולחיסכון בזמן השיפוט.

לנוכח האמור, יש למקם את הנאשמת ברף התחתון של מתחמי העונש ההולם.

עם זאת, ב"כ הנאשמת ביקש מבית המשפט לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהטיל על הנאשמת צו של"צ חלף עונש מאסר וזאת משיקולי שיקום.

כידוע, שיקולי שיקום עשויים להצדיק סטייה ממתחם העונש, ומובן שהם מהווים שיקול אף כבד משקל בקביעת העונש בגדרי המתחם (בע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל (18.04.2018); ע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל (12.4.2015); ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל (10.7.2016); ע"פ 5611/16 סלב נ' מדינת ישראל (14.9.2017); ע"פ 1288/17 מדינת ישראל נ' שנהר (3.10.2017)).

על שיקום מוצלח ניתן ללמוד בין היתר, מהמוטיבציה שהפגין הנאשם להשתקם; מאינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים ונטילת אחריות, ועוד (ע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (20.6.2013); ע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (12.4.2015); ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (10.7.2016); ע"פ 5611/16 סלב נ' מדינת ישראל, פסקאות 17-16 (14.9.2017); ע"פ 1288/17 מדינת ישראל נ' שנהר, פסקה 24 (3.10.2017)).

וראה גם דברי כב' המשנה לנשיא בדימוס, כב' השופט אילון בע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' סגל, פ"ד לה (4) 313, 321 (1981):

"מידת מידת העונש קשה היא לשופט כקריעת ים סוף. משבא הוא לשקול, אם להרשיע או לזכות, מצויים בידי עקרונות וכללים, פרטי דינים ודקדוקי דקדוקים של תלי תלים של

הלכות, שאותם הוא מיישם לעניין המסוים שלפניו. לא כן משסיים מלאכה זו, ועלה בידו, שיש להרשיע את הנאשם. המחוקק מסר בידו מידת עונש - במיוחד כשמדובר בעונש מאסר - שיש לה שיעור למעלה ואין לה שיעור כל שהוא למטה (פרט למקרים יוצאים מן הכלל); ובמסורת הפסיקה נקבעו כללים כלליים בדבר אופיה של העבירה, טיבו של העברין ושלומו של הציבור. כל אלה יפים הם לעיון ולדין, אך קשים הם ביותר ליישםם להלכה ולמעשה, שהרי מעצם טיבם ומהותם אין בהם כדי לכוון את דעתו והכרעתו של השופט אלא בצורה כללית ביותר. ואם אמנם מציאות זו של הכוונה כללית וסתמית לשופט בהטלת העונש קשה היא לו, הרי חיונית והכרחית היא לעצם מלאכת הענישה: באה היא ללמדך, שכל מקרה ומקרה צריך להיות נדון לגופה של העבירה ולגופו של העברין, והכללים שבדרכי ענישה אינם אלא בבחינת נקודות מוצא בלבד".

בנקודה זו שבה הנאשמת עושה מאמצים להימנע מביצוע עבירות ואף נתמכת בעניין זה בהמלצת שירות המבחן, הרי שיש להושיט לה יד ולו בשל הסיכוי לשיקומה.

במקרה זה, הנאשמת בתחילה לא סברה שהיא נזקקת לשירות המבחן עד שהאחרון ביקש להסיר צו פיקוח מעצרה בהליך המעצר ואולם, העובדות שלאחר מכן נרתמה להליך טיפולי ושיתפה פעולה באופן מלא בקבוצה הטיפולית יש בהן כדי ללמד על שיקומה של הנאשמת.

לעניין חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום בעבירות גידול סמים, מצאתי לנכון להפנות לעפ"ג (חי') 26985-08-19 **שטנפר נ' מדינת ישראל** (21.11.19) בו התקבל ערעור על חומרת העונש בן 4 חודשי מאסר בעבודות שירות, שהוטל על המערער בגין גידול קנבוס במשקל של 113 ק"ג, והעונש הועמד על צו של"צ וצו מבחן, תוך חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום.

כך גם בעפ"ג (חי') 49266-02-17 **מדינת ישראל נ' אוהיון** (16.03.17) נדחה ערעור על קולת העונש של צו של"צ וצו מבחן שהוטל על המשיב, בגין כך שהורשע, בין היתר ובעיקר, בגידול של 12.85 ק"ג קנבוס, לאחר חריגה לקולה משיקולי שיקום ממתחם העונש ההולם.

לא נעלם מעיניי שאך לפני מספר ימים נקבע בע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.04.22) שנדרשת זהירות בהפעלת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין (חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום) בשים לב לצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות סמים. עם זאת, אותה קביעה התייחסה "לנסיבות המקרה החמורות בענייננו" נסיבות שלפיהן המערער שם הורשע בגידול קנבוס, וליתר דיוק 286 שתילים במשקל של למעלה מ-60 ק"ג, במשך שנה וחצי ולשם כך, גנב חשמל בלמעלה מ-70,000 ₪ וגרם נזק לארון חשמל בסך אלפי שקלים. כך גם, שירות המבחן שם התרשם שלמערער אין נזקקות טיפולית אך יש לו פוטנציאל שיקום.

מובן כי נסיבות אלו אינן דומות לנסיבות הנאשמת כאן באשר הורשעה בעבירות של סיוע בלבד וכן כי כמות השתילים, משקלם, משך ביצוע העבירות והיקף גניבת החשמל, היו פחותים בהרבה.

בנוסף, כפי שפורט מעלה, הרי שבענייננו הנאשמת היא אם חד הורית לקטינה אשר שירות המבחן התרשם שאכן נזקקת להתערבות ונרתמת ממנה.

בנסיבות אלה, סבורני שיש דווקא להקיש מע"פ 6972/20 פלץ נ' **מדינת ישראל** (07.04.22) בו הסכימה המשיבה בערעור להקל בעונשו של המערער ולהטיל עליו עבודות שירות לאחר שעבר הליך טיפולי בשירות המבחן וזאת על אף שהורשע הן בעבירות סיוע והן כמבצע עיקרי בשתי "מעבדות" שונות על פני תקופה של מספר שנים, כאשר מלבד קנבוס, החזיק גם בקוקאין שלא לצריכה עצמית.

בפסק הדין החלקי נאמר שהמשיבה הסכימה מאחר ש"**מבחינתה האינטרס הציבורי יבוא על סיפוקו גם בדרך של מאסר בעבודות שירות, ולא דווקא מאחורי סורג ובריא, ובכפוף לצו מבחן**".

סוף דבר, בית המשפט סבור כי במקרה זה יש ליתן לפן השיקומי משקל רב משיקולי ענישה אחרים כמו הגמול וההרתעה, שכן שליחת הנאשמת למאסר בפועל, אפילו בעבודות שירות, עלולה בהסתברות גבוהה לסכל את שיקומה, כפי שנכתב בבירור בתסקיר שירות המבחן. לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון ברע"פ 262/14 **נאשף נ' מ"י: "במקרים שבהם נרתם הנאשם להליך שיקומו או מראה נכונות כנה לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום אף לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול"**.

במסקנתי זו לא התעלמתי מטובת הכלל. ככל שהייתי קובע שאין לחרוג ממתחם העונש ההולם, הרי שהייתי גוזר על הנאשמת, בנסיבות תיק זה בהן לא הוברר כיצד בא לידי ביטוי הסיוע לעבירות הסמים, עבירות שאף הן נעברו למשך תקופה של כחודש, בנסיבותיה של הנאשמת - 3 חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות. מתקופה זו הייתי מנכה במלואה את התקופה בה שהתה במעצר מאחורי סורג ובריא וכן מנכה חלקית את התקופה בה שהתה במעצר בפיקוח איזוק אלקטרוני כך שהנאשמת הייתה מבצעת עבודות שירות בהיקף של שבועיים, שלושה. על כן, סבורני שבנסיבותיו של תיק זה ונאשמת הספציפית, יש לקבל את עתירת ב"כ הנאשמת לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהסתפק אפוא בשל"צ משמעותי ובצו מבחן לצד מאסר מותנה וקנס.

אני סבור כי זה אחד המקרים שבו ניתן להשיג את מטרת הענישה ואת אינטרס הציבור בדרך סבירה ומתונה יותר שפגיעתה בנאשמת הינה פחותה. מחד, תועלת לציבור תצמח משיקומה של הנאשמת והפחתה כאמור משמעותית של הסיכון הנשקף ממנה, ומאידך צו מבחן, לצד עונשים צופי פני עתיד מהווים עונש מרתיע ומאוזן שמגלם בחובו גם שיקולי ענישה נוספים, כמו גמול והרתעה.

יתר על כן, מובן כי ככל שלא תשכיל הנאשמת לנצל את ההזדמנות שניתנה לה, ולשנות באמת את עמדותיה המקלות כלפי עבירות סמים, הרי שתהיה חשופה לעונשים כבדים וכואבים.

משנאמר כל זאת, ולאחר שנשקלו כל השיקולים הרלוונטיים אשר צוינו לעיל, תוך עריכת איזון בין רכיבי הענישה השונים, אני מטיל על הנאשמת את העונשים הבאים:

1. מאסר על תנאי של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשמת לא תעבור תוך 3 שנים מהיום על עבירות בהן הורשעה בתיק זה או כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע ותורשע בה.

2. צו של"צ בהיקף 300 שעות שיבוצע בהתאם לתוכנית אותה יבנה שירות המבחן ותוגש לאישור בית המשפט.

3. צו מבחן למשך שנה אשר יבוצע ויפוקח ע"י שירות המבחן,

מוסבר לנאשמת כי ככל שלא תבצע את עבודות השל"צ ו/או לא תמלא אחר צו המבחן, יכול ותוגש בקשה לביטול הצווים, ובמקרה שכזה עניינה יובא לבית המשפט לצורך דיון מחודש ברכיבי הענישה של גזר הדין.

6. קנס בסך 5,000 ₪.

הקנס ישולם ב- 5 תשלומים החל מיום 15/6/22 ובכל 15 לכל חודש עוקב שאחריו.

יש לשלם את הקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, וזאת באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט) או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".
- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון 35592* או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו).**
- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

המזכירות תעביר גזר דין זה לשירות המבחן וכך ייעשה גם במקביל ב"כ הנאשמת.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ח' אייר תשפ"ב, 09 מאי 2022, בהעדר הצדדים.